

**ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ДУХОВОЇ МУЗИКИ В КОНТЕКСТІ
НАЦІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ
УКРАЇНИ ТА ЗАРУБІЖЖЯ**

THE HISTORY OF FORMATION
AND DEVELOPMENT PROSPECTS
OF WIND MUSIC IN THE CONTEXT
OF NATIONAL CULTURE
OF UKRAINE AND ABROAD
COUNTRIES

**Ministry of Education and Science of Ukraine
Rivne State Humanitarian University
Department of wind and percussion instruments of RSHU**

**THE HISTORY OF FORMATION
AND DEVELOPMENT PROSPECTS OF WIND MUSIC
IN THE CONTEXT OF NATIONAL CULTURE
OF UKRAINE
AND ABROAD COUNTRIES**

The collection of scientific works

Vol. 17

**Rivne
2025**

**Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра духових та ударних інструментів РДГУ**

**ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ДУХОВОЇ МУЗИКИ В КОНТЕКСТІ
НАЦІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
ТА ЗАРУБІЖЖЯ**

Збірник наукових праць

Випуск 17

**м. Рівне
2025**

УДК 780.8 : 780.64

I – 90

Збірник наукових праць зареєстровано Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення, рішення від 25.01.2024 № 183, Ідентифікатор медіа R30-02251.

Збірник наукових праць видається з 2006 року.

Друкується за ухвалою Вченої ради Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 4 від 1 травня 2025 р.)

Редакційна колегія:

Цюлюпа С.Д. – заслужений діяч мистецтв України, кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри духових та ударних інструментів Інституту мистецтв РДГУ, **голова редакційної колегії;**

Палаженко О.П. – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри духових та ударних інструментів Інституту мистецтв РДГУ, **відповідальний секретар;**

Пьотр Лято – доктор мистецтвознавства, професор, м. Краків, Польща;

Карпак А.Я. – доктор мистецтвознавства, професор, м. Львів;

Качмарчик В.П. – доктор мистецтвознавства, професор, м. Київ;

Рада Славінська – доктор мистецтвознавства, професор, м. Пловдив, Болгарія;

Круль П.Ф. – доктор мистецтвознавства, професор, м. Івано-Франківськ;

Громченко В.В. – доктор мистецтвознавства, професор, м. Дніпро;

Сверлюк Я.В. – доктор педагогічних наук, професор, м. Рівне;

Вовк Р.А. – кандидат мистецтвознавства, професор, м. Київ;

Буркацький З.П. – кандидат мистецтвознавства, професор, м. Одеса;

Овчар О.П. – кандидат мистецтвознавства, доцент, м. Харків;

Слупський В.В. – кандидат мистецтвознавства, доцент, м. Київ;

Цюлюпа Н.Л. – кандидат педагогічних наук, доцент, м. Рівне;

Закопєць Л.М. – кандидат мистецтвознавства, професор, м. Львів.

Історія становлення та перспективи розвитку духової музики в контексті національної культури України та зарубіжжя. Збірник наукових праць. Випуск 17 / Упорядник С.Д. Цюлюпа. – Рівне: Волинські обереги, 2025. – 104 с.

ISSN 2522-1590 (Online)

ISSN 2522-1582 (Print)

У збірнику містяться результати наукових досліджень у жанрі духової музики, поєднані різні підходи дослідників до розкриття питань з історії виконавства на духових інструментах, створення духових оркестрів та перспективи їх розвитку, а також з методики викладання гри на духових інструментах.

Наукові статті висвітлюють корисну інформацію для викладачів, студентів, магістрантів, аспірантів та докторантів мистецьких закладів вищої освіти і широкого кола шанувальників жанру духової музики.

The collection contains the results of research in the genre of wind music, combines different approaches of researchers to disclose the issues of history performance on wind instruments, creation of brass bands and prospects for their development, as well as teaching the methodic of performance on musical instruments. Submitted problematics and scientific articles contain useful information for teachers, students, undergraduates, graduate students and doctoral students of art universities, as well as for a wide range of fans of the brass music genre.

УДК 780.8 : 780.64

**Збірник індексується в міжнародних науково-метричних базах
Google Scholar та Academic Resource Index Research Bib.**

*За достовірність фактів, дат, назв тощо відповідають автори статей.
Погляди авторів можуть не збігатися з позицією редакційної колегії.*

З М І С Т

Історія та теорія музичного мистецтва

Вовк Р.А., Заболотний П.О. В'ячеслав Тихонов – життєвий та творчий портрет виконавця, педагога, корифея кларнета.....	7
Вар'янюк О.І. Творча постать Владислава Швеця – основоположника львівської школи гри на трубі	24
Цюлюпа С.Д., Остапчук Р.О. Формування виконавських традицій гри на трубі в контексті музичного життя Рівненщини	29
Слупський В.В. Камерні ансамблі мідних духових інструментів у творчості Жанны Юхимівни Колодуб на прикладі сюїти «Строкати картинки»	35
Сіончук О.В. Духові оркестри України в умовах війни: виклики, адаптація, перспективи	39
Трачук Л.Д. Творча діяльність випускників Тульчинського фахового коледжу культури на мистецькій ниві України.....	44
Пінчук Р.В. Загальна характеристика музичної та просвітницької діяльності магістрантів мистецьких закладів вищої освіти	49
Димченко С.С., Димченко К.С. Історія створення та розвитку конкурсу імені Людвіга Котлара в культурно-мистецькому просторі України.....	52

Педагогіка та методика духового виконавства

Закопець Л.М. Характерні особливості роботи над звуком в процесі початкового етапу навчання гри на гобої	61
Клевець К.О. Розвиток емоційного інтелекту здобувачів освіти з дисципліни «Спецінструмент».....	66
Сиротюк Д.М. Методологія формування чистоти інтонації у музикантів-духовиків у процесі навчання гри на духових інструментах	70
Яровий Ю.В. Концерт № 2 для тромбона з оркестром Л. Колодуба: інтерпретаційний дискурс.....	73
Закопець М.Л., Палаженко О.П. Загальна характеристика формування фахової компетентності виконавців-духовиків у Європейських закладах вищої освіти.....	77
Вишневська І.П. Специфіка роботи концертмейстера в класі духових інструментів.....	83
Пастушок Т.В. Педагогічні умови формування комунікативної культури диригента дитячого оркестрового колективу.....	87
Відомості про авторів	92
Презентація сучасних наукових, навчально-методичних та нотних видань духовиками України та зарубіжжя (2014-2025 роки)	94

5. Хоружа О.В. Діагностування рівнів сформованості етнопедagogічного мислення майбутнього вчителя музики в процесі фахової підготовки. Педагогічні науки. Херсон: ХДУ, 2009. Вип. LIV. С. 384–389.
6. Цюлюпа Н.Л. Педагогічні умови формування методичної компетентності майбутнього вчителя музики в процесі інструментальної підготовки: дис. ... канд. пед наук: 13.00.02. Київ, 2009. 236 с.
7. Черкасов В.Ф. Розвиток музично-педагогічної освіти в Україні (друга половина XX – початок XXI століття): автореф. дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.01. Київ, 2009. 36 с.
8. Щолокова О.П. Основи професійної художньо-естетичної підготовки майбутнього вчителя / О.П. Щолокова – К. : ІЗМН, 1996. – 170 с.
9. Янкевич С.М. Мотиваційні чинники готовності фахівців освітньої сфери до професійної діяльності. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Психологія. Педагогіка. Соціальна робота. 2012. № 4. С. 64-67.

УДК 13: 783. 8 (477)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4692-6197>

ORCID: <https://orcid.org/0009-0008-1237-4436>

*Димченко С.С.,
м. Рівне
Димченко К.С.,
м. Рівне*

ІСТОРІЯ СТВОРЕННЯ ТА РОЗВИТКУ КОНКУРСУ ІМЕНІ ЛЮДВІГА КОТЛАРА В КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКОМУ ПРОСТОРІ УКРАЇНИ

Анотація. В статті висвітлюються шляхи становлення та діяльності одного із перспективних мистецьких форумів в Україні – конкурсу молодих виконавців (ансамблів) на ударних інструментах імені Людвіга Котлара. Розглядаються питання організації та проведення трьох конкурсів в період 2017 – 2024 років, подаються дані про організаторів конкурсу, членів журі, володарів Гран-прі та лауреатів, а також інформація про проведені наукові конференції, виступи творчих колективів, презентації сучасних наукових, навчально-методичних та нотних видань провідних вчених, педагогів, виконавців України та зарубіжжя в період проведення конкурсу.

Ключові слова: викладач, конкурс, Людвіг Котлар, виконавці, ударні інструменти, педагоги, журі, лауреати, кафедра.

Abstract. The article highlights the ways of formation and activity of one of the most promising artistic forums in Ukraine – the Ludwig Kotlar Competition for Young Percussionists (Ensembles). The issues of organizing and conducting three competitions in the period 2017-2024 are considered, data on the organizers of the competition, jury members, Grand Prix winners and laureates are presented, as well as information on scientific conferences, performances of creative groups, presentations of modern scientific, educational and methodological and musical publications by leading scientists, teachers, performers of Ukraine and abroad during the competition.

Keywords: teacher, competition, Ludwig Kotlar, performers, percussion instruments, teachers, jury, laureates, department.

Постановка проблеми. Музичний форум імені Людвіга Котлара – єдиний в Україні академічний конкурс виключно для виконавців на ударних інструментах. Він відіграє важливу роль у розвитку мистецтва гри на ударних інструментах в нашій країні. Зі слів багатьох членів журі та науковців, які досліджують питання становлення та розвитку мистецтва гри на ударних інструментах, конкурс став своєрідним творчим і навчально-методичним центром, в програмі якого були реалізовані творчі, наукові та навчально-методичні заходи, що безперечно мали позитивний вплив на покращення виконавської майстерності самих учасників конкурсу та обміну прогресивними підходами до викладання спеціальних дисциплін в освітньому процесі як початкових, так і вищих закладів мистецької освіти в Україні.

На сторінках наукових видань приділено значну увагу видатним подіям у сфері культури і мистецтва України та зарубіжжя. Проте недостатньо уваги приділено вивченню історичного шляху створення та розвитку профільних музичних конкурсів всеукраїнського рівня.

Метою статті є розкриття історії створення та розвитку конкурсу імені Людвіга Котлара та його значення і вплив на розвиток інструментально-ансамблевого мистецтва гри на ударних інструментах в Україні.

Аналіз досліджень. Становленням виконавства на ударних інструментах займалися провідні вчені, серед них: Б. Олійник, Д. Олійник, М. Рудзінський, В. Колокольников, О. Блінов, Г. Черненко, К. Купінський, Й. Стойко, Г. Кізонт, М. Томасишин.

Еволюція мистецтва гри на ударних інструментах широко висвітлювалась у наукових працях органологів Дж.Блейдса, Ф.Галпіна, Е.Горнбостеля, К.Закса, Г.Куніца, Л.Кунца, О.Ельшека, К.Лангера, Д.Монтегю, І.Мацієвського, І.Мачака, А.Понтекуля, Й.Райса, Д.Рогаль-Левицького, Ф.Цаммінера, Б.Шароші, Й.Шльоссера та інших.

Виклад основного матеріалу. Практично у кожній області України проводяться фестивалі та конкурси в яких виконавці на духових та ударних інструментах і ансамблісти мають чудову нагоду реалізувати свій творчий потенціал, утвердитись як особистість і отримати запрошення на навчання у престижні мистецькі навчальні заклади України, а також рекомендацію для працевлаштування за фахом у професійні колективи. Зростання чисельності виконавських конкурсів різних рівнів у найрізноманітніших регіонах України, в роки незалежності, свідчить про розвиток і зміцнення мережі закладів музичної фахової освіти, виявляє потреби і можливості демонстрації досягнень, обміну педагогічним та методичним досвідом. Кожен з конкурсів має першочерговим завданням розкриття нових імен, формування виконавського досвіду, створення нових перспектив для найобдарованіших молодих музикантів [4, с.8]. Серед цього творчого розмаїття мистецьких форумів особливе місце посідає єдиний в Україні (виключно для ударних інструментів) Всеукраїнський конкурс молодих виконавців (ансамблів) на ударних інструментах імені Людвіга Котлара. Рівненський державний гуманітарний університет, за особистої підтримки попереднього ректора Постоловського Руслана Михайловича та нинішнього ректора Павелківа Романа Володимировича, а також Міністерства освіти і науки України, управління культури, освіти, молоді та спорту Рівненської обласної державної адміністрації проводить цей конкурс, який започаткований у 2017 році з ініціативи завідувача кафедри духових та ударних інструментів РДГУ професора Степана Даниловича Цюлюпи та старшого викладача кафедри духових та ударних інструментів РДГУ Сергія Станіславовича Димченко [3, с.98]. **Основна мета конкурсу** – виявити та підтримати обдаровану молодь, популяризувати кращі зразки української та зарубіжної класики, а також твори сучасних композиторів, обмін науково-методичним досвідом навчання майстерності гри на ударних інструментах, розвиток престижу національної класичної виконавської школи гри на ударних інструментах, а також вшанування пам'яті **Людвіга Михайловича Котлара** – видатного диригента, музиканта, педагога, засновника рівненської школи гри на ударних інструментах [1, с.53].

Передумовою проведення конкурсу була складна ситуація з організацією освітнього процесу викладання гри на ударних інструментах в Україні та, безпосередньо, в Рівненській області. На Рівненщині функціонує 36 музичних шкіл. На превеликий жаль, у 20 з них, були відсутні класи ударних інструментів, що мало вкрай негативний вплив на розвиток рівненської виконавської школи гри на ударних інструментах. А також для привернення уваги громадськості до проблем інструментального та ансамблевого музичного мистецтва гри на ударних інструментах в Україні.

Перший конкурс імені Людвіга Котлара, присвячений 80-чю від дня народження видатного викладача, мав статус регіонального відкритого конкурсу виконавців (ансамблів) на ударних інструментах, відбувся **10-11 травня 2017 року** на базі кафедри духових та ударних інструментів РДГУ, за підтримки Рівненського обласного відділення Національної всеукраїнської музичної спілки та Асоціації діячів духової музики Рівненського обласного відділення Національної всеукраїнської музичної спілки [2, с.38]. В програмі конкурсу було проведено ряд заходів, а саме: концерт-відкриття творчих колективів кафедри – дикселенд-бенду «Джокер», керівник – доцент, заслужений артист України Олександр Сіончук, та джазового оркестру, керівник – доцент Олександр Гайдабура. Організовано та проведено IX-у Всеукраїнську науково-практичну конференцію "Історія становлення та перспективи розвитку духової музики в контексті національної культури України та зарубіжжя" з випуском збірника наукових праць, укладач С. Цюлюпа, у видавництві «Волинські обереги» м. Рівне.

Афіша 1-го конкурсу молодих виконавців (ансамблів) на ударних інструментах ім. Л. Котлара

Склад журі 1-го обласного (відкритого) конкурсу молодих виконавців (ансамблів) на ударних інструментах імені Людвіга Котлара:

Голова журі, доктор педагогічних наук, професор, заступник директора Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету – **Ярослав Васильович Сверлюк**.

Член журі, голова асоціації діячів духової музики Рівненського обласного відділення Національної всеукраїнської музичної спілки, кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри духових та ударних інструментів Інституту мистецтв РДГУ, **засновник та автор проекту конкурсу** – **Степан Данилович Цюлюпа**.

Член журі, директор комунального закладу «Рівненський обласний центр народної творчості» Рівненської обласної ради, член асоціації діячів духової музики Рівненського обласного відділення Національної всеукраїнської музичної спілки – **Володимир Васильович Самчук**.

Член журі, викладач класу ударних інструментів відділу духових та ударних інструментів Рівненського музичного училища РДГУ, спеціаліст вищої категорії – **Олександр Миколайович Дем'янюк**.

Директор конкурсу, член журі, старший викладач класу ударних інструментів кафедри духових та ударних інструментів Інституту мистецтв РДГУ, член асоціації діячів духової музики Рівненського обласного відділення Національної всеукраїнської музичної спілки, **співзасновник та співавтор проекту конкурсу** – **Сергій Станіславович Димченко**.

В 1-му обласному (відкритому) конкурсі молодих виконавців (ансамблів) на ударних інструментах імені Людвіга Котлара серед учнів початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів взяли участь 14 солістів та 3 ансамблі з 3-х областей: Рівненської, Житомирської та Тернопільської. З 5-ти міст: Рівного, Здолбунова, Теребовлі, Кременця та Житомира.

Конкурс солістів проходив в двох вікових категоріях: молодша (до 11 років), старша (з 12 років), ансамблів – без обмеження вікової категорії.

РЕЗУЛЬТАТИ КОНКУРСУ

СОЛІСТИ

Лауреати 1-ої премії:

Молодша вікова категорія до 11 років

1. Можаровський Максим – учень IV класу Житомирської музичної школи №1 ім. Б. Лятошинського

Викладач – Луговський Валерій Вікторович

Концертмейстер – Микал Ольга Юріївна

Молодша вікова категорія від 12 років

1. Берчук Микола – учень V класу Житомирської музичної школи №1 ім. Б. Лятошинського

Викладач – Луговський Валерій Вікторович

Концертмейстер – Микал Ольга Юріївна

Ансамблі ударних інструментів

1. Ансамбль ударних інструментів Рівненської ДМШ №2

Керівник – Ковальчук Віталій Володимирович

Концертмейстер – Мостова Марина Андріївна

ГРАН-ПРІ

1. Семенчук Олександр – учень VI класу Кременецької школи мистецтв ім. М. Вериківського

Викладач – Войтко В'ячеслав Володимирович

Концертмейстер – Ковальчук Ірина Павлівна

*Учасники 1-го конкурсу
молодих виконавців (ансамблів)
на ударних інструментах
ім. Л. Котлара*

Було розроблено оригінальне положення та логотип конкурсу. Створено веб-сторінку в соціальній мережі Фейсбук <https://www.facebook.com/groups/1827907617461420/>, де висвітлюється й до цього часу інформація щодо проведення конкурсу та архівні матеріали і фото Л.М. Котлара. Була замовлена профорієнтаційна реклама конкурсу на радіо «Рівне ФМ» та «Радіо трек», а також сюжет у новинах на каналі «РТБ».

Через два роки, в 2019 році, зусиллями організаторів, конкурс масштабувався і виріс до рівня «всеукраїнського». Наказом ректора РДГУ № 89-01-01 від 25 травня 2018 р. було затверджено порядок проведення конкурсу. Вперше була введена обов'язкова програма для конкурсанти. Був розширений діапазон учасників, в положення конкурсу була додана старша група: студенти закладів вищої освіти I – II рівнів акредитації (музичні та педагогічні училища, училища культури і мистецтва, коледжі культури і мистецтва, музично-педагогічні коледжі та училища). Був розроблений новий дизайн логотипу, афіш та дипломів конкурсу. Сформований та надрукований кольоровий буклет конкурсу з фотографіями учасників та біографічним нарисом про Л.М. Котлара у видавництві «Волинські обереги» м. Рівне.

В рамках конкурсу була проведена низка заходів: відкриття конкурсу за участю духового оркестру та диксиленд-бенду «Джокер» кафедри духових та ударних інструментів Інституту мистецтв РДГУ, керівник – доцент, заслужений артист України Олександр Сіончук, урочисте закриття конкурсу – за участю джаз-оркестру кафедри духових та ударних інструментів РДГУ, диригент – доцент Олександр Гайдабура. Нагородження переможців, гала – концерт володаря Гран-прі та лауреатів конкурсу. Усі заходи відбувалися в концертному залі Інституту мистецтв РДГУ, місто Рівне, вулиця М. Хвильового, 7 та концертному залі Рівненського музичного училища РДГУ, вул. С. Бандери, 6.

В рамках конкурсу проведено XI Міжнародну науково-практичну конференцію та видано збірник наукових праць "Історія становлення та перспективи розвитку духової музики в контексті національної культури України та зарубіжжя", випуск № 11, укладач С. Цюлюпа, в якому презентовано сучасні підручники, навчально-методичні посібники, монографії та нотні видання духовиків та ударників України та зарубіжжя.

Склад журі II-го Всеукраїнського конкурсу молодих виконавців (ансамблів) на ударних інструментах імені Л. Котлара, який проводився 5-7 квітня 2019 року: **журі конкурсу очолив** заслужений артист України, професор кафедри духових та ударних інструментів Львівської національної музичної академії імені М. В. Лисенка – **Борис Михайлович Олійник**.

Рудзінський Михайло Степанович – співголова журі, заслужений діяч мистецтв України, кавалер ордена «За заслуги» III ступеня, викладач-методист відділу духових та ударних інструментів Тернопільського музичного коледжу імені С. Крушельницької.

Сверлюк Ярослав Васильович – директор Інституту мистецтв РДГУ, доктор педагогічних наук, професор кафедри духових та ударних інструментів, член Асоціації діячів духової музики Рівненського відділення Національної всеукраїнської музичної спілки.

Цюлюпа Степан Данилович – директор конкурсу, заслужений діяч мистецтв України, кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри духових та ударних інструментів Інституту мистецтв РДГУ, голова Асоціації діячів духової музики Рівненського відділення Національної всеукраїнської музичної спілки, засновник та автор проекту.

Бортник Анатолій Сергійович – директор Рівненського музичного училища РДГУ, заслужений артист України, член Рівненського обласного відділення Національної всеукраїнської музичної спілки.

Крет Зіновій Миколайович – народний артист України, головний диригент Рівненського академічного музично-драматичного театру, доцент кафедри духових та ударних інструментів Інституту мистецтв РДГУ, член Асоціації діячів духової музики Рівненського відділення Національної всеукраїнської музичної спілки.

Трачук Леонід Данилович – заслужений працівник культури України, викладач вищої категорії, викладач-методист спеціалізації «Інструментальне мистецтво, духові та естрадні інструменти», директор Тульчинського коледжу культури, м. Тульчин, Вінницька обл.

Афіша 2-го Всеукраїнського конкурсу молодих виконавців (ансамблів) на ударних інструментах ім. Л. Котлара

Димченко Сергій Станіславович – артистичний директор конкурсу, старший викладач кафедри духових та ударних інструментів Інституту мистецтв РДГУ, артист естрадно-симфонічного оркестру Рівненського академічного українського музично-драматичного театру, член Асоціації діячів духової музики Рівненського відділення Національної всеукраїнської музичної спілки, **співзасновник та співавтор проекту.**

Дем'янюк Олександр Миколайович – викладач вищої категорії відділу духових та ударних інструментів Рівненського музичного училища РДГУ, член Асоціації діячів духової музики Рівненського відділення Національної всеукраїнської музичної спілки.

Кімстач Костянтин Юрійович – завідувач відділу духових та ударних інструментів Рівненського музичного училища РДГУ, викладач вищої категорії, викладач-методист відділу духових та ударних інструментів Рівненського музичного училища РДГУ, член Асоціації діячів духової музики Рівненського відділення Національної всеукраїнської музичної спілки.

Ковальчук Віталій Володимирович – викладач-методист відділу духових та ударних інструментів Рівненської ДМШ №2.

II-й Всеукраїнський конкурс молодих виконавців (ансамблів) на ударних інструментах імені Л. Котлара об'єднав в собі барабанщиків з 18-ти музичних навчальних закладів, з 10-ти міст України, таких як: Луцьк, Красилів, Хмельницький, Кам'янець-Подільський, Тербовля, Кременець, Тульчин, Тернопіль, Львів та Рівне, які в свою чергу представляли 6-ть областей нашої країни: Волинську, Хмельницьку, Тернопільську, Львівську, Вінницьку та Рівненську. Загальна кількість конкурсантів – 28 солістів та 6 ансамблів.

*Журі 2-го конкурсу (старша група),
зліва направо: Цюлюпа С. Д., Рудзінський М. С.,
Олійник Б. М. (голова журі), Димченко С. С..*

РЕЗУЛЬТАТИ КОНКУРСУ

СОЛІСТИ

Лауреати 1-ої премії:

Молодша вікова категорія

1. Скобало Захарій – учень 4-го класу Львівської середньої спеціалізованої музичної школи-інтернату імені С.Крушельницької, м. Львів.

Викладач – професор Олійник Борис Михайлович

Концертмейстер – Андрієвська Олександра Вікторівна

2. Хай Тихон – учень 2-го класу Луцької музичної школи № 3, м. Луцьк,

Викладач – Даценко Анатолій Володимирович

Концертмейстер – Возняк Ольга Миколаївна

Середня вікова категорія:

1. Громадський Вадим – учень 6-го класу Тербовлянської мистецької школи, м. Тербовля, Тернопільська область.

Викладач – Сорожкевич Анатолій Володимирович

Концертмейстер – Марчук Єлизавета Костянтинівна

Старша вікова категорія:

1. Яков'як Андрій – студент 4-го курсу Тернопільського музичного коледжу імені Соломії Крушельницької, м. Тернопіль.

Викладач – Рудзінський Михайло Степанович

Концертмейстер – Даньків Юлія Петрівна

Ансамблі ударних інструментівЛауреати 1-ої премії:Молодша вікова категорія:

1. Ансамбль ударних інструментів Рівненської дитячої музичної школи № 1 імені М.В. Лисенка, м. Рівне. У складі – П'яний Ілля (ксилофон), Брант Богдан, Омельчук Мартін, Бондаренко Павло.

Керівник – Бондаренко Павло Миколайович

Концертмейстери – Шавардак Олександр (фортепіано), Кравчук Михайло (бас-гітара)

Середня вікова категорія:

1. Ансамбль ударних інструментів Тереховлянської мистецької школи, м. Тереховля, Тернопільська область. У складі – Трусь Віталій, Громадський Вадим, Рудик Максим

Керівник – Сорожкович Анатолій Володимирович

Концертмейстер – Марчук Єлизавета Костянтинівна

Старша вікова категорія:

Ансамбль ударних інструментів Рівненського музичного училища РДГУ, м. Рівне. У складі – Пасько Назар, Сисун Альона, Вакулюк Сергій, Семенчук Олександр, Десв Нікіта, Дем'янюк Олександр, Рісінський Олександр (контрабас), Жовнір Марта (вокал).

Керівник – Дем'янюк Олександр Миколайович

Концертмейстер – Свірска Людмила Леонідівна

ГРАН-ПРІ

Ансамбль ударних інструментів Тернопільського музичного коледжу імені Соломії Крушельницької, м. Тернопіль. У складі Яков'як Андрій, Настюк Ярослав, Облещук Андрій, Судомир Олександр.

Керівник – Рудзінський Михайло Степанович

Концертмейстер – Даньків Юлія Петрівна

*Голова журі Олійник Б. М.
та учасники 2-го
Всеукраїнського конкурсу
молодих виконавців (ансамблів)
на ударних інструментах імені
Л. Котлара*

22-25 квітня 2022 року у Рівному мав відбутись III-й Всеукраїнський конкурс виконавців (ансамблів) на ударних інструментах імені Л. Котлара, але підступний напад росії на Україну зробив це абсолютно неможливим. Організаційним комітетом конкурсу було прийнято рішення перенести конкурс.

У 2023 році організатори повернулися до питання проведення конкурсу. У зв'язку з війною з росією та воєнним станом в Україні, які практично унеможлилювали проведення очного барабанного музичного форуму всеукраїнського рівня, враховуючи ці та інші обставини, організаторами конкурсу було прийнято рішення про проведення III-го Всеукраїнського конкурсу імені Л. Котлара в дистанційному форматі. Для підтримки Збройних Сил України проведення конкурсу здійснювалося на засадах благодійних внесків індивідуальних виконавців та ансамблів на рахунок Благодійного фонду Сергія Притули. Таким чином від учасників конкурсу було надано допомогу ЗСУ в обсязі 15200 гривень.

Ще більше був розширений діапазон учасників, в положення конкурсу були додані дві нових номінації: «Старша група» (національні музичні академії, національні університети культури і мистецтв, академії музики) та «Старша група» (інститути мистецтв, інститути культури, факультети музичного мистецтва, музично-педагогічні факультети).

Партнером конкурсу став музичний бутік «Симфонія» та його директор Олександр Шупіра. В рамках конкурсу проведено XVI Міжнародну науково-практичну конференцію та видано збірник наукових праць "Історія становлення та перспективи розвитку духової музики в контексті національної культури України та зарубіжжя", випуск № 16, укладач С. Цюлюпа, в якому традиційно були презентовані сучасні підручники, навчально-методичні посібники, монографії та нотні видання духовиків та ударників України та зарубіжжя.

Афіша 3-го Всеукраїнського конкурсу молодих виконавців (ансамблів) на ударних інструментах ім. Л. Котлара

Наказом ректора РДГУ № 159-01-01 від 8 грудня 2023 р. було затверджено журі конкурсу у складі:

Олійник Борис Михайлович – голова журі, заслужений артист України, професор кафедри духових та ударних інструментів Львівської національної музичної академії імені М.В. Лисенка, м. Львів;

Томасишин Микола Михайлович – співголова журі, викладач вищої категорії Київської муніципальної академії музики імені Р.М. Глієра, Київського державного музичного ліцею імені М.В. Лисенка, засновник та керівник приватної музичної школи «ДрамАрт» та ансамблю маршових барабанщиків «ДрамАрт», м. Київ.

Рудзінський Михайло Степанович – заслужений діяч мистецтв України, кавалер ордена «За заслуги» III ступеня, викладач-методист відділу духових та ударних інструментів Тернопільського мистецького фахового коледжу імені Соломії Крушельницької, м. Тернопіль;

Димченко Сергій Станіславович – директор конкурсу, старший викладач кафедри духових та ударних інструментів Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету, артист естрадно-симфонічного оркестру Рівненського академічного українського музично-драматичного театру, член Асоціації діячів духової музики Рівненського відділення Національної всеукраїнської музичної спілки, м. Рівне.

III-й Всеукраїнський дистанційний конкурс молодих виконавців (ансамблів) на ударних інструментах імені Людвіга Котлара був проведений **19 квітня – 21 квітня 2024 р.** та об'єднав в собі барабанщиків з 26-ти музичних навчальних закладів, з 16-ти міст України, таких як: Калусь, Житомир, Дніпро, Володимир, Одеса, Сарни, Полтава, Ковель, Славутич, Луцьк, Хмельницький, Кам'янець-Подільський, Тернопіль, Київ, Львів та Рівне, які в свою чергу представляють **11-ть областей** нашої країни: Київську, Волинську, Хмельницьку, Тернопільську, Львівську, Івано-Франківську, Житомирську, Дніпропетровську, Одеську, Полтавську та Рівненську. Загалом було подано 47 заявок. З них: індивідуальні виконавці – 40 заявок, ансамблі – 7.

РЕЗУЛЬТАТИ КОНКУРСУ

СОЛІСТИ

Лауреати 1-ої премії:

Молодша вікова категорія (10-12 років)

1. Дяченко Борис – учень 4 класу Київської дитячої музичної школи №7 ім. І. Шамо
Викладач – Холоденко Анастасія Дмитрівна
Концертмейстер – Слобченко Юлія Олександрівна

2. Архіпов Іван – учень 5 класу Дитячої школи мистецтв, м. Славутич
Викладач – Архіпов Михайло Миколайович
Концертмейстер – Король Марія Геннадіївна

Молодша вікова категорія (13-15 років):

1. Фізер Дмитро – учень 5 класу Львівської школи мистецтв №5
Викладач – Кухмістер Степан Михайлович
Концертмейстер – Сапуга Вероніка Володимирівна
2. Кавас Руслан – учень 6 класу КЗ «Ковельської школи мистецтв»
Викладач – Пірожик Микола Іванович
Концертмейстер – Артеменко Олена Віталіївна

Середня вікова категорія:

1. Шахова Надія – учениця 11 класу Київського державного музичного ліцею ім. М. В. Лисенка.
Викладач – Томасишин Микола Миколайович
Концертмейстер – Єрошенко Єва Олександрівна

Старша вікова категорія:

Інститути мистецтв

1. Ромашок В'ячеслав – студент 1 курсу Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету.
Викладач – Димченко Сергій Станіславович
Концертмейстер – Печерська Інна Олегівна

Старша вікова категорія:

Музичні академії

1. Олійник Юрій – студент 4 курсу Львівської національної музичної академії ім. М. Лисенка, м. Львів.
Викладач – проф. Олійник Борис Михайлович
Концертмейстер – Застріжна Лідія Василівна

Ансамблі ударних інструментів:Лауреати 1-ої премії:Молодша вікова категорія (10-12 років):

1. Ансамбль ударних інструментів КЗ «Рівненської дитячої музичної школи №2» у складі: Болішук Михайло, Нікітич Кирило, Дмитрук Максим, Дмитрук Тарас, Полішук Софія, Радковський Єгор. Керівник – Ковальчук Віталій Володимирович Концертмейстер – Кульчинський Сергій Ярославович

Молодша вікова категорія (13-15 років)

1. Ансамбль ударних інструментів «Street Drums» Львівської школи мистецтв №5. Керівник – Кухмістер Степан Михайлович
2. Ансамбль ударних інструментів «Живі барабани» Дитячої музичної школи №1 ім. Платона Майбороди м. Полтава
Керівник – Дудник Євген Ілліч Концертмейстер – Баганець Ірина Олександрівна

Середня вікова категорія:

1. Ансамбль ударних інструментів «InRhythmo» Житомирського музичного фахового коледжу ім. В.С. Косенка, у складі: Ніна Березівська, Олександр Смірнов, Єлисей Мазурець, Максим Козловський, Нікіта Кондренко, Юрій Гладкий.
Керівник – Гладкий Юрій Андрійович

Висновки. Порівняльний аналіз розвитку конкурсу, від регіонального до двох Всеукраїнських конкурсів молодих виконавців (ансамблів) на ударних інструментах імені Людвіга Котлара, свідчить про збільшення учасників та інформаційного резонансу і уваги до розвитку мистецтва гри на ударних інструментах. Для порівняння з попередніми конкурсами: I-й конкурс імені Котлара (10-11 травня 2017 р.) – 14 солістів та 3 ансамблі – 17 учасників, II-й конкурс імені Котлара (5-7 квітня 2019 р.) – 28 солістів та 6 ансамблів – 34 учасника, III-й конкурс імені Котлара (19-21 квітня 2024 р.) – 40 солістів та 7 ансамблів – 47 учасників.

Відповідно, чим більша аудиторія конкурсу, тим більший ефект профільної орієнтації майбутніх абітурієнтів. Одним із досягнень конкурсу є сім його учасників, які стали студентами та випускниками кафедри духових та ударних інструментів: Григорій Кирилишен – викладач по класу ударних інструментів циклової комісії народно-інструментального мистецтва (духові та естрадні інструменти) Тульчинського фахового коледжу культури, Ю. Яцуляк – викладач по класу ударних інструментів Шпанівської школи мистецтв, Олександр Семенчук – барабанщик гурту «Ot Vinta» та симфонічного рок-оркестру «Бревіс», викладач по класу ударних інструментів Зорянської школи мистецтв, випускниця кафедри Дарина Стасюк, Генадій Купріюк – экс-викладач по класу ударних інструментів Гошанської школи мистецтв, В'ячеслав Ромашок – викладач по класу ударних інструментів Сарненської мистецької школи та Назар Сержанюк – экс-викладач по класу ударних інструментів Шпанівської школи мистецтв, який героїчно загинув на російсько-українській війні в 2024 році.

Були відкриті класи ударних інструментів в Сарненській мистецькій школі, Шпанівській та Зорянській школах мистецтв.

Крім того, через офіційну веб-сторінку конкурсу в соціальній мережі Фейсбук – (<https://www.facebook.com/groups/1827907617461420>), де висвітлюється уся інформація щодо проведення та результатів конкурсу, проводиться популяризація кафедри духових та ударних інструментів РДГУ в інтернеті. Наприклад, два основних поширення – положення та заявка і афіша III-го конкурсу імені Л. Котлара, були поширені в Фейсбуці 135 разів і набрали разом більше 20-ти тисяч переглядів. Також паралельно вся інформація по конкурсу була поширена на сторінці кафедри у Фейсбук (<https://www.facebook.com/groups/1388927211133805>) та на сайті кафедри (<https://rdgy.netlify.app/index.html>).

В складних, часом трагічних, умовах становлення, розвитку та відстоювання України як суверенної та незалежної держави, актуального значення набувають питання розбудови вітчизняної освіти, спрямованої на виховання духовно-творчого потенціалу суспільства. Саме тому, ґрунтовне дослідження та вивчення історії та сьогодення музичної культури в цілому, та регіональних виконавських шкіл зокрема, розгляд усіх реальних передумов, тенденцій, факторів розвитку стає об'єктом пильної уваги педагогів та мистецтвознавців.

Всеукраїнський конкурс молодих виконавців (ансамблів) на ударних інструментах імені Людвіга Котлара в період 2017-2024 років відіграв важливу роль в історії розвитку барабанного інструментально-ансамблевого виконавства в Україні. Став своєрідним творчим і науково-методичним центром, в рамках якого проводилися науково-практичні конференції та презентації сучасних наукових, навчально-методичних та нотних видань, які стали основою забезпечення освітньо-професійних та робочих програм з фахових дисциплін в навчальному процесі закладів музичної освіти України. Маємо надію що третій конкурс в 2024 році, незважаючи на складні умови воєнного стану в нашій державі, матиме продовження в майбутньому, ще більше зміцніє незламний дух нашої творчої молоді і перемога на мистецькому фронті теж буде за нами, в контексті національної культури України та зарубіжжя [4, с.16].

Література:

1. Димченко С.С. Секрети педагогічної майстерності Людвіга Котлара (до 75-річчя від дня народження), Збірник наукових праць «Історія становлення та перспективи розвитку духової музики в контексті національної культури України та зарубіжжя». Випуск № 4 / Упорядник С.Д. Цюлюпа. – Рівне: Волинські обереги, 2012. – 156 с.
2. Цюлюпа С.Д. Асоціація діячів духової музики в мистецькому житті Рівненщини, Збірник наукових праць «Історія становлення та перспективи розвитку духової музики в контексті національної культури України та зарубіжжя». Випуск №9 / Упорядник С.Д. Цюлюпа. – Рівне: Волинські обереги, 2017. – 214 с.
3. Цюлюпа С.Д. Історія кафедри духових та ударних інструментів Рівненського державного гуманітарного університету: минуле і сучасне. Навчальний посібник. – Рівне : видавець О. Зень, 2012. – 240 с.
4. Цюлюпа С.Д. Ретроспектива конкурсу імені В'ячеслава Старченка в культурно-мистецькому просторі України, Збірник наукових праць «Історія становлення та перспективи розвитку духової музики в контексті національної культури України та зарубіжжя». Випуск №15 / Упорядник С.Д. Цюлюпа. – Рівне: Волинські обереги, 2023. – 176 с.

Наукове видання

**ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ДУХОВОЇ МУЗИКИ В КОНТЕКСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ
УКРАЇНИ ТА ЗАРУБІЖЖЯ**

Збірник наукових праць

ВИПУСК 17

Редактор-упорядник
Степан Цюлюпа

Верстка
Віталій Власюк

Підписано до друку 28.05.2025 р. Формат 60х84 1/8. Папір офсет.
Гарнітура "Times". Друк цифр. Ум. друк. арк. 12,09. Наклад 100 пр. Зам. 40.
Видавництво "Волинські обереги".
33028 м. Рівне, вул. 16 Липня, 38; тел./факс: (0362) 62-03-97;
e-mail: oberegi97@ukr.net
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єкта
видавничої справи ДК № 270 від 07.12.2000 р.
Надруковано в друкарні видавництва "Волинські обереги".